

Eftirlaunasjóður FÍA

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2021

FJÁRFESTINGARSTEFNA 2021

EFNISYFIRLIT

INNGANGUR	5
Fjárfestingarumhverfi	5
1. FORSENDUR FJÁRFESTINGARSTEFNU	7
1.1 Umfjöllun um réttindakerfi	7
1.2 Siðferðileg viðmið og hluthafastefna	7
2. TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN	8
2.1 Áætlað framtíðargreiðsluflæði	8
2.2 Áhrif lífeyrisbyrðar.....	10
2.3 Aldurssamsetning sjóðsins	11
2.4 Núverandi eignasamsetning.....	11
3. MAT Á ÁHÆTTU FJÁRFESTINGARSTEFNU	12
3.1 Viðhorf stjórnar til áhættu	12
3.2 Markmið og viðmið um áhættu og ávöxtun.....	12
4. FJÁRFESTINGARSTEFNA	13
4.1 Stefna um eignasamsetningu	13
4.2 Fjárfestingarákvarðanir	13
4.3 Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA.....	14
5. ÖNNUR ATRIÐI	15
5.1 Markmið um seljanleika og lausafé.....	15
5.2 Viðmiðunarvísitala.....	15
5.3 Afleiður	16
5.4 Hámarksfjárfesting í fjármálagerningum og innlánnum útgefnum af sama aðila	16
5.5 Hámarksfjárfesting í hlutafé einstakra fyrirtækja.....	16
5.6 Hámarkshlutdeild í hlutum og hlutdeildarskírteinum	16
5.7 Hámarksfjárfesting í verðbréfa- eða fjárfestingarsjóðum	16
5.8 Fjárfesting í hlutdeildarskírteinum og hlutum verðbréfa- og fjárfestingarsjóða	16
5.9 Fasteignaveðtryggð skuldabréf	16
5.10 Hlutfall fjárfestingar í fyrirtækjum sem sinna eingöngu þjónustuverkefnum....	16
5.11 Hlutfall eigna í virkri stýringu.....	16
5.12 Markmið um meðallíftíma og verðtryggingarhlutfall innlendra skuldabréfa....	17
5.13 Markmið um gjaldmiðlasamsetningu.....	17
5.14 Markmið um atvinnugreinaskiptingu	17
5.15 Fjárfesting í fasteignum	17
5.16 Fjárfestingar í verðbréfum á markaðstorgi fjármálagerninga	17
5.17 Meiriháttar eða óvenjuleg viðskipti	17
UNDIRRITUN STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA	19
FYLGISKJAL	20
STEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR	21

FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓDS FÍA 2021

INNGANGUR

Fjárfestingarumhverfi

Efnahagshorfur

Ýmsar blikur voru á lofti í upphafi árs 2020 varðandi efnahagshorfur en eftir langvarandi hagvaxtarskeið virtist komið að vatnaskilum í þeim efnium. Lækkandi kortaveltutölur, væntingavísitölur og það að hækkun á húsnæðisverði virtist hafa náð ákveðnu jafnvægi voru vísbendingar í þessa átt. Þrátt fyrir það gengu þó flestar spár út frá því að hagvöxtur yrði áfram þokkalegur á heimsvísu og bæði heimili og fyrirtæki væru betur í stakk búin en oft áður til að takast á við áskoranir í efnahagslífinu.

Mikil umræða var jafnframt um stöðu ferðaþjónustunnar á Íslandi. Hún hafði tekið á sig þung högg á árinu 2019, sbr. gjaldþrot flugfélagsins WOW og kyrrsetningu MAX 737 flugvélnanna, sem skapað hafði ákveðna óvissu varðandi framtíðarhorfur innan greinarinnar. Verðbólga hélst þó lág og mikil kaupmáttaraukning studdi við hagkerfið ásamt jákvæðum viðskiptajöfnuði.

Heimsfaraldurinn COVID-19 kemur því í raun ofan í ástand sem ekki var neitt sérstaklega bjart til skemmri tíma. Áhrif faraldursins þarf ekki að rekja í þaula. Verulegur efnahagssamdráttur um allan heim hefur haft gríðarleg áhrif á flest hagkerfi og því miður sér ekki enn fyrir endann á þeim hörmungum sem hann hefur valdið. Mikill samdráttur í ferðaþjónustu hefur kallað á fjöldauppsagnir og ástandið þar smitast yfir á aðrar greinar, enda ferðaþjónusta mikilvægur hlekkur í efnahagslífi margra þjóða og ekki síst hér á landi. Aðgerðir stjórnvalda til að bregðast við faraldrinum hafa haft mikil áhrif á daglegt líf og í framhaldinu á atvinnulífið allt. Lækkun vaxta Seðlabankans og ýmsar aðgerðir stjórnvalda hafa mildað höggið til skemmri tíma en langtímaáhrif eru óþekkt og óhætt er að segja að ekki séu öll kurl komin til grafar í þeim efnium. Flestir greiningaraðilar, bæði innlendir og erlendir, gera þó ráð fyrir því að hagkerfi heimsins muni rétta úr kútnum strax á næsta ári og að hagvöxtur muni koma fram á nýjan leik, þó taka muni tíma að vinna upp það sem glatast hefur undanfarin misseri.

Mikil óvissa ríkir því um þessar mundir í efnahagslífinu bæði hér innanlands og utan og mörgum spurningum er ósvarað hvað varðar faraldurinn, þróun hans og endanleg áhrif. Hvernig til tekst með þróun bóludefnis og almennt að vinna bug á þessum skaðvaldi mun væntanlega ráða ferðinni árið 2021.

Hlutabréfamarkaður

Hlutabréfamarkaðir bæði innanlands og utan byrjuðu árið af krafti og ákveðinnar bjartsýni mátti gæta sem að hluta átti sér rætur í lágu vaxtastigi erlendis og skorts á fjárfestingartækifærum á ásættanlegum kröfum. Þegar COVID-19 faraldurinn tók að breiðast út á Vesturlöndum syrti hinsvegar verulega í álinn og féllu hlutabréfamarkaðir heimsins um tugi prósentu á nokkrum vikum. Vaxtalækkanir seðlabanka, magnbundin íhlutun og eftir atvikum mótvægisáðgerðir ríkisstjórna voru ríkjandi í umfjöllun og áhrifum á verðbréfamörkuðum. Markaðir fóru í sín lægstu gildi um miðjan mars, en hafa síðan náð vopnum sínum á ný og eru nú í nýjum hágildum eða nærri þeim almennt.

Lágt vaxtastig styður við verðlagningu hlutabréfa en vissulega er það tilkomið vegna erfiðleika í hagkerfunum og tilrauna til þess að veita efnahagslífinu viðspyrnu á erfiðum tímum. Sé horft til innlenda markaðarins eru flest félögin verðlögð undir raunvirði skv. greiningaraðilum sem gæti stutt við markaðinn en líklega munu áhrif faraldursins stýra ferðinni, a.m.k. til skemmri tíma.

Verðmargfaldarar víða erlendis eru í sögulega háum gildum. Slíkt má þó ekki skoða í algerrri einangrun heldur er rétt að horfa á samhengi hlutanna, eins og álag ofan á grunnvexti. Sú mynd gefur ekki sérstaklega til kynna að markaðir í heild séu ofmetnir, en gefur engu að síður kannski vísbendingar í þá átt að flæði fjármagns hafi verið yfir í hlutabréfamarkaði úr öðrum eignaflokkum. Stafar það væntanlega mestmegnis af leit fjárfesta að ávöxtun en víða erlendis eru vextir á ríkisskuldabréfum neikvæðir. Stofnanafjárfestar standa því margir hverjir frammi fyrir þeirri staðreynd að fjárfestingar í öruggum skuldabréfum er fjarri því að duga þeim til að standa undir skuldbindingum sínum. Leitni verður því yfir í áhættumeiri eignaflokka þar sem væntingar um ávöxtun, að teknu

tilliti til áhættu, er meiri. Ekki er ósvipuð staða uppi hér á landi þar sem vextir ríkisskuldabréfa eru vel undir þeirri 3,5% raunávöxtunarkröfu sem gerð er til lífeyrissjóða.

Skuldabréfamarkaður

Árið 2020 hefur verið viðburðaríkt á skuldabréfamörkuðum eins og flestum öðrum mörkuðum. Í upphafi ársins var Seðlabankinn í vaxtalækkunarferli sem hófst í maí 2019 en í lok febrúar 2020 hafði bankinn lækkað stýrivexti sína úr 4,50% í 2,75%. Þegar áhrif COVID-19 urðu mönnum ljós brást Seðlabankinn við með því að slaka enn meira á peningalegu aðhaldi með frekari vaxtalækkunum og standa stýrivextir í 1,0% miðað við 12. nóvember 2020. Áhrif faraldursins á markaði var hvað mestur seinni hluta marsmánaðar en þá lækkaði krónan nokkuð skarpt ásamt því að ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa hækkaði þar sem markaðsaðilar væntu nú stórukins framboðs á ríkisskuldabréfum í ljósi fyrirsjáanlegs hallareksturs ríkissjóðs. Óvissan olli því einnig að álag á skuldabréf annarra útgefenda hækkaði þar sem markaðsaðilar seldu slík bréf til að draga úr áhættu. Seðlabankinn brást við hækkandi ávöxtunarkröfu með yfirlýsingu þann 23. mars um bein kaup á ríkisskuldabréfum (magnbundin íhlutun) fyrir allt að 150 milljarða. Í kjölfarið tók ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa að lækka en ávöxtunarkrafa óverðtryggðra ríkisskuldabréfa með lokagjaldlega 24.1.2031 (RIKB 31 0124) náði sínu lægsta gildi um 2,4% í júnímánuði en hafði verið í kringum 3,2% fyrir yfirlýsingu Seðlabankans um magnbundna íhlutun. Ávöxtunarkrafa verðtryggðra ríkisskuldabréfa með lokagjaldlega 1.7.2030 lækkaði einnig en fyrir yfirlýsinguna var hún í kringum 0,5% en náði sínu lægsta gildi um -0,22% í ágúst mánuði.

Þegar þetta er skrifað hefur ávöxtunarkrafa ríkisskuldabréfa hækkað aftur og er nú á svipuðum slóðum og hún var fyrir yfirlýsingu Seðlabankans um magnbundna íhlutun, þ.e. RIKB 31 0124 í kringum 3,25% og RIKS 30 0107 í kringum 0,58%. Vextir á styðstu óverðtryggðu ríkisskuldabréfum eru í kringum 1,3% (RIKB 21 0805) og á styðstu verðtryggðu skuldabréfunum í kringum -1,0% (RIKS 21 0414). Halli vaxtaferlana felur í sér væntingar um vaxtahækkunir en óvist er að Seðlabankinn sé á þeim buxunum næstu misserin. Það er því ljóst að miklar vaxtalækkunir í kjölfar COVID-19 hafa ekki smitast út á vaxtarófið en líklegast skýringin á því eru væntingar um mikið framboð ríkisskuldabréfa sem ekki er útséð um hver muni kaupa.

Það má því færa rök fyrir því að langir vextir séu of háir og vaxtaferillinn of brattur miðað við væntingar um þróun efnahagsmála í hagkerfi þar sem sparnaðarstig er mjög hátt. Líklegt er að lengri endi vaxtaferilsins muni að öðru óbreyttu lækka þegar hækkandi ríkisskuldir finna sér annaðhvort heimili í Seðlabankanum eða á erlendum lánamörkuðum eða hvort tveggja.

Þrátt fyrir gengislækkun íslensku krónunnar og vaxandi verðbólgu hefur verðbólguálag á markaði til 10 ára ekki breyst mikið en þegar þetta er skrifað er það í kringum 2,65%. Þar sem verðbólguálag á markaði felur í sér væntingar um verðbólgu ásamt áhættuálagi má segja að verðbólguvæntingar markaðarins til næstu 10 ára sé um eða undir 2,5% verðbólgu markmiði Seðlabankans. Tólf mánaða verðbólga mælist nú 3,6% en mun fara upp í 4,2% í upphafi árs 2021 ef spár ganga eftir. Kjölfesta verðbólguvæntinga virðist því vera trygg og markaðurinn trúir því að núverandi verðbólgu skot gangi fljótt yfir.

Lækkandi raunvextir á lengri enda vaxtarófsins virðast því að öðru óbreyttu vera í kortunum og haldist verðbólga í samræmi við væntingar ættu lengri nafnvextir einnig að lækka.

1. FORSENDUR FJÁRFESTINGARSTEFNU

Í 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða kemur fram að stjórn skuli móta og kunngera fjárfestingarstefnu fyrir sjóðinn og ávaxta fé sjóðsins í samræmi við eftirtaldar reglur og innan þeirra marka sem löggin setja.

1. Lífeyrissjóður skal hafa hagsmuni sjóðfélaga að leiðarljósi.
2. Lífeyrissjóður skal horfa til aldursamsetningar sjóðfélaga og annarra tryggingafræðilegra þátta sem hafa áhrif á skuldbindingar.
3. Allar fjárfestingar skulu byggðar á viðeigandi greiningu á upplýsingum um öryggi, gæði og lausafjárstöðu með arðsemi safnsins í heild í huga.
4. Lífeyrissjóður skal gæta þess að eignir sjóðsins séu nægilega fjölbreyttar til að komið sé í veg fyrir samþjöppun og uppsöfnun áhættu í eignasafninu, m.a. með því að gæta að fylgni áhættu einstakra eigna og eignaflokka.
5. Lífeyrissjóður skal setja sér siðferðisleg viðmið í fjárfestingum.

Fjárfestingarstefnan er sett til langs tíma en endurskoðuð að minnsta kosti árlega. Samkvæmt 37. gr. laganna skulu lífeyrissjóðir senda upplýsingar um fjárfestingarstefnu sína fyrir komandi ár til Fjármálaeftirlitsins eigi síðar en 1. desember ár hvert. Fjárfestingarstefnan er birt á heimasíðu sjóðsins.

Eignir Eftirlaunasjóðs FÍA skulu ávaxtaðar í samræmi við lög, einkum VII. kafla laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða með síðari breytingum, samþykktum Eftirlaunasjóðs FÍA og samkvæmt reglugerð fjármála- og efnahagsráðuneytisins.

1.1 UMFJÖLLUN UM RÉTTINDAKERFI

Eftirlaunasjóður FÍA var stofnaður árið 1974 á grunni Lífeyrissjóðs FÍA. Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, mökum þeirra og börnum lífeyri samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og samkvæmt kjarasamningum Félags íslenskra atvinnuflugmanna (FÍA) og tryggir þau lágmarksréttindi sem þar greinir.

Réttindakerfi sjóðsins var breytt árið 2008. Þá fór sjóðurinn úr því að notast við stigakerfi sem veitir sjóðfélögum jafna réttindaávinnslu út starfsævina í það að notast við aldurstengda réttindaávinnslu þar sem sjóðfélagar vinna sér inn lífeyrisgreiðslur eftir aldri þegar greitt er inn. Aldurstengda réttindaávinnslan fer eftir réttindatöflum sem er að finna í samþykktum sjóðsins. Áunnin geymd lífeyrisréttindi sjóðfélaga þann 31. desember 2008 varðveitast samkvæmt þágildandi réttindareglum.

Skylduáðild er að sjóðnum og hafa þeir einir aðild sem eru félagsmenn í Félagi íslenskra atvinnuflugmanna. Félagsmönnum FÍA ber að greiða 4% af heildarlaunum sínum til sjóðsins á móti 16% framlagi atvinnurekanda eða samtals 20% og mynda þau rétt til samtryggingaverndar samkvæmt ákvæðum samþykktar sjóðsins. Sjóðfélaga er heimilt að lækka iðgjald til samtryggingaverndar og verja þannig hluta iðgjaldsins til öflunar séreignar í séreignarsjóði að eigin vali.

Samantekt þessi um ákvæði samþykktar sjóðsins er ekki tæmandi og um nánari upplýsingar er vísað í samþykktirnar sjálfar um skilyrði fyrir rétti til töku lífeyris, réttindaákvæði og iðgjaldagreiðslur.

1.2 SIÐFERÐILEG VIÐMIÐ OG HLUTHAFASTEFNA

Eftirlaunasjóður FÍA leggur áherslu á siðferðisleg gildi við fjárfestingarákvarðanir sínar og er meðvitaður um þá staðreynd að þær ákvarðanir hafa áhrif á ólíka hagaðila og samfélagið í heild sinni. Sjóðurinn hefur sett sér stefnu um ábyrgar fjárfestingar sem er að finna í viðauka með fjárfestingarstefnu þessari. Stefnan markar stefnu sjóðsins um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Einnig hefur sjóðurinn sett sér hluthafastefnu sem markar stefnu sjóðsins í stjórnarháttum þar sem hann er hluthafi í félögum sem hann fjárfestir í, stefnan er aðgengileg á vef sjóðsins.

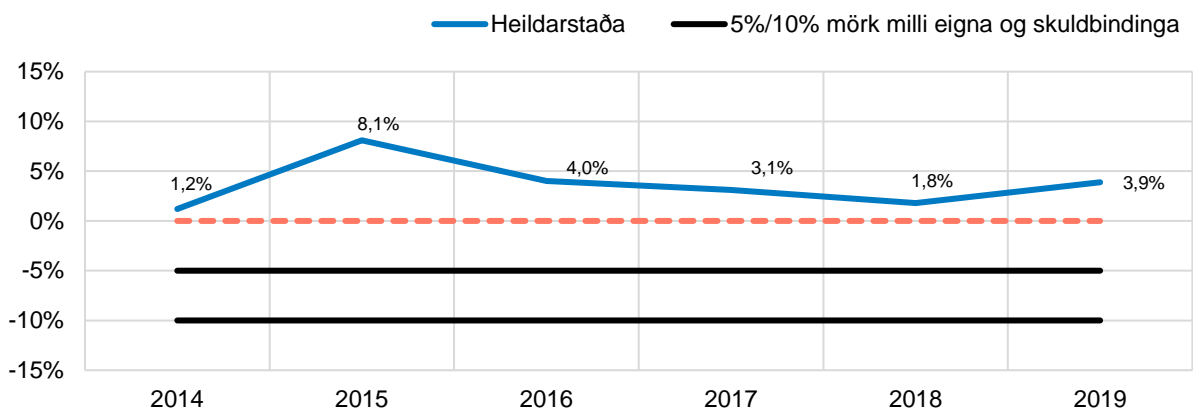
2. TRYGGINGAFRÆÐILEG ATHUGUN

Tryggingafræðileg athugun á stöðu Eftirlaunastjóðs FÍA í árslok 2019 var framkvæmd að beiðni stjórnar í samræmi við 7. gr. samþykktar sjóðsins. Athugunin var gerð í samræmi við ákvæði 24. gr. laga nr. 129/1997, ákvæði IV. kafla reglugerðar nr. 391/1998 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða.

Samkvæmt ákvæðum laga nr. 129/1997 eru skuldbindingar lífeyrissjóða aðeins reiknaðar miðað við þá sem aðild eiga að lífeyrissjóðnum þegar athugun fer fram. Áfallin skuldbinding er reiknuð miðað við réttindi sem sjóðfélagar hafa áunnið sér og framtíðarskuldbinding með því að gera ráð fyrir að allir þeir sjóðfélagar, sem teljast til virkra sjóðfélaga, haldi áfram greiðslu til ellilífeyrisaldurs en engir nýir bætist við.

Tryggingafræðileg athugun sýnir að í árslok 2019 var heildarstaða sjóðsins jákvæð um 2.589 milljónir eða 3,9% af heildarskuldbindingu. Í árslok 2018 var staðan jákvæð um 1.113 milljónir eða 1,8% af skuldbindingunni. Áfallin staða var jákvæð um 2.532 milljónir eða 6,9% af áfallinni skuldbindingu en hún var jákvæð um 973 milljónir eða 2,9% af áfallinni skuldbindingu í árslok 2018. Áfallin staða hefur því hækkað um 1.559 milljónir á milli ára eða um 3,9% af áfallinni skuldbindingu sjóðsins. Staða sjóðsins er nú innan lögbundinna vikmarka. Á mynd 1 má sjá þróun heildarstöðu sjóðsins síðastliðin fimm ár.

TRYGGINGAFRÆÐILEG STAÐA - HEILDARSTAÐA HLUTFALL AF SKULDBINDINGUM

Mynd 1. Þróun heildarstöðu síðastliðin fimm ár.

Við tryggingafræðilega athugun ársins 2019 var meðal annars miðað við eftirfarandi forsendur:

- Ávöxtun 3,5% umfram hækkanir vísitölu neysluverðs.
- Íslenskar lífslíkur byggðar á reynslu árána 2014 til 2018.
- Íslenskar barneigna- og hjúskaparlíkur nema að raunveruleg hjúskaparstaða er notuð hjá lífeyrisþegum.
- Örorkulíkur sem taka mið af reynslu árána 2011 til 2016 hjá íslenskum lífeyrissjóðum.

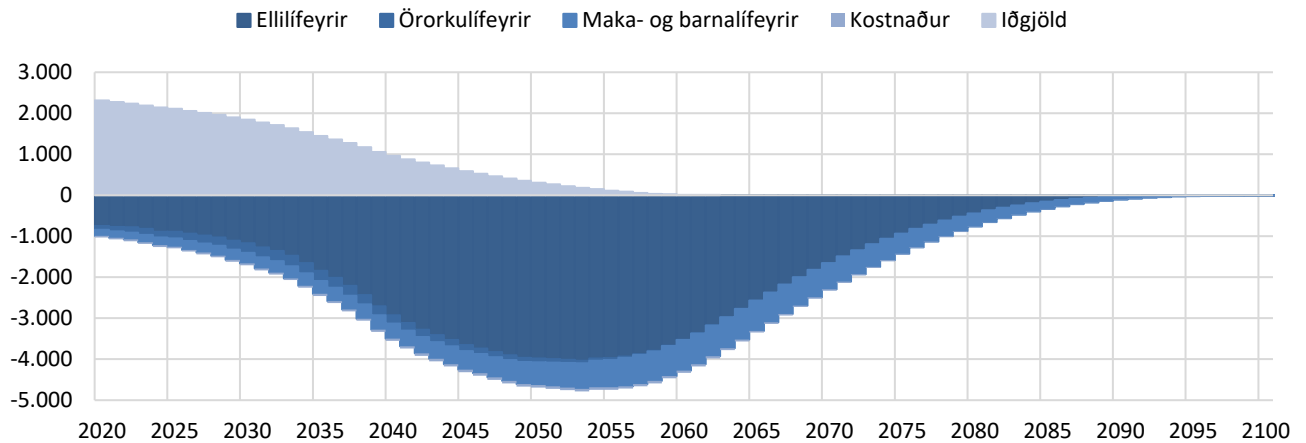
Tryggingafræðileg staða setur ekki frekari skorður við mótun fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997.

2.1 ÁÆTLAÐ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI

Mynd 2 sýnir áætlað framtíðargreiðsluflæði út frá heildarstöðu miðað við sjóðfélaga í árslok 2019. Myndin sýnir um leið niðurstöður tryggingafræðilegrar athugunar í myndrænu formi þar sem útreikningar miðast við sömu forsendur og við tryggingafræðilega athugun sjóðsins þar sem ekki er gert ráð fyrir nýliðun sjóðfélaga.

ÁÆTLAÐ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI (M. KR.)

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2019

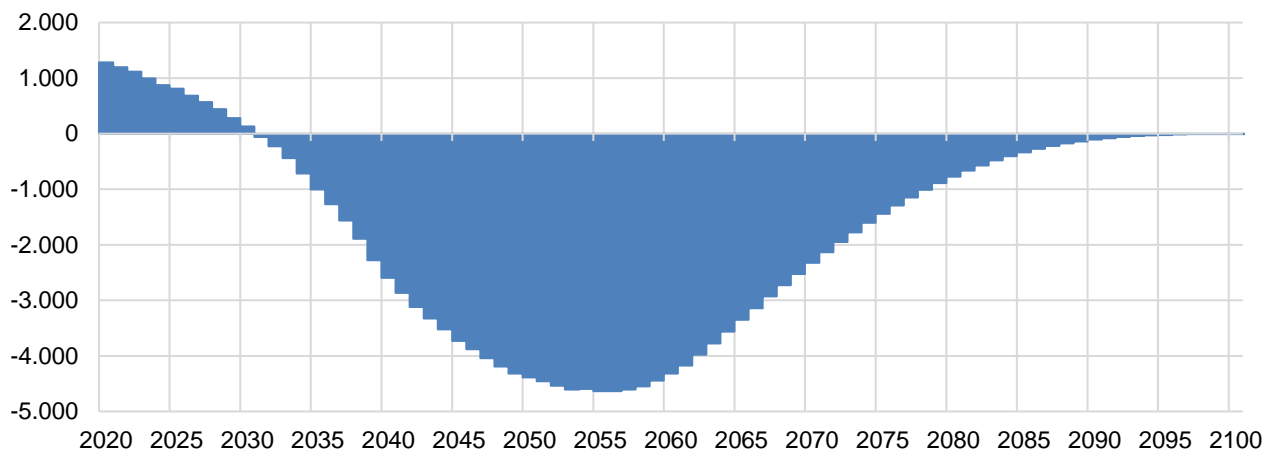

Mynd 2. Áætlað framtíðargreiðsluflæði.

Áætlaðar útgreiðslur verða hærri en áætluð iðgjöld árið 2031 og þá mun, miðað við þessar forsendur, sjóðurinn byrja að ganga á eignir sínar¹. Áætlað nettó framtíðargreiðsluflæði má sjá á mynd 3.

ÁÆTLAÐ NETTÓ FRAMTÍÐARGREIÐSLUFLÆÐI - HEILDARSTAÐA (M. KR.)

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2019

Mynd 3. Áætlað nettó framtíðargreiðsluflæði.

Framtíðargreiðsluflæði gefur ekki tilefni til þess að takmarka mögulega samsetningu fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997 því væntanlegur fjárfestingartími er tiltölulega langur.

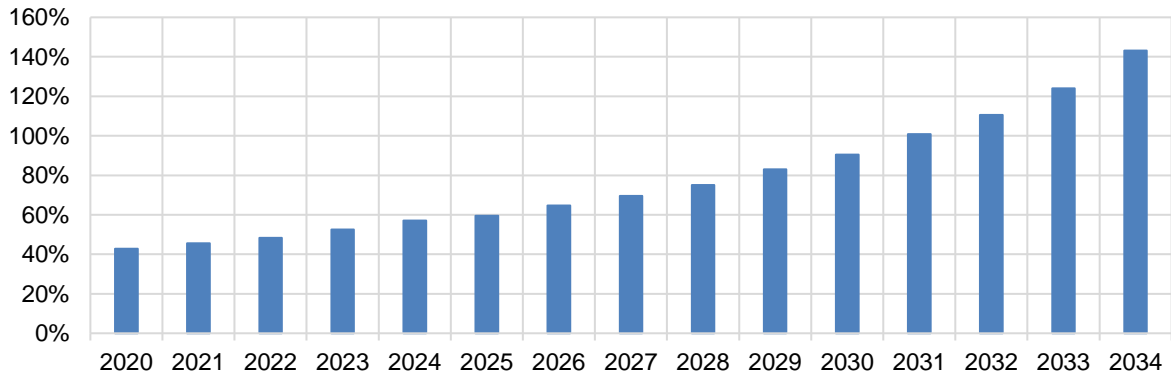
¹ Ekki er gert ráð fyrir nýliðun en gera má ráð fyrir að nýliðun verði hjá sjóðnum á komandi árum og því muni verða lengra þar til sjóðurinn þarf að byrja að ganga á eignir sínar til þess að standa undir áætluðum lífeyrisgreiðslum.

2.2 ÁHRIF LÍFEYRISBYRÐAR

Mynd 4 sýnir áætlaða þróun lífeyrisbyrðar². Eins og sjá má er áætluð lífeyrisbyrði ársins 2020 42,8%. Þegar ekki er tekið tillit til nýliðunar er búist við að lífeyrisbyrði fari vaxandi samhliða hækkandi meðalaldri sjóðfélaga og fjölgun lífeyrisþega. Árið 2031 verða lífeyrisgreiðslur hærri en iðgjaldgreiðslur og sjóðurinn byrjar að ganga á eignir sínar.

ÁÆTLUÐ ÞRÓUN LÍFEYRISBYRÐAR

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2019

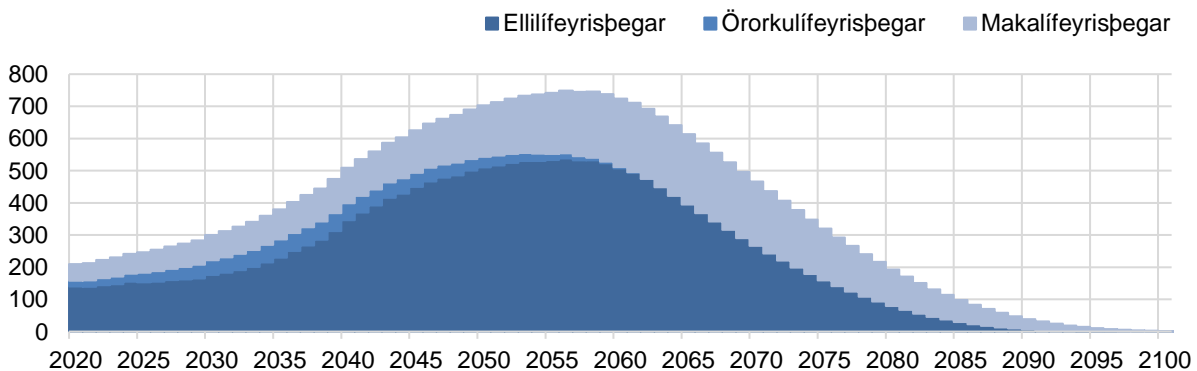
Mynd 4. Áætluð þróun lífeyrisbyrðar.

Um ellefu ár eru þangað til áætlað er að lífeyrisbyrðin verði komin yfir 100% miðað við forsendur í tryggingafræðilegu mati. Líklegt er að vegna nýrra sjóðfélaga muni líða lengri tími þar til lífeyrisgreiðslur verða hærri en iðgjöld og því gefur áætluð þróun lífeyrisbyrðar ekki tilefni til þess að takmarka mögulega samsetningu fjárfestingarstefnu umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997.

Á mynd 5 má sjá áætlun um fjölda lífeyrisþega. Ekki er gert ráð fyrir nýliðun í sjóðnum í tryggingafræðilega matinu og því líklegt að vegna nýrra sjóðfélaga muni fjöldi lífeyrisþega ekki dragast svo hratt saman.

ÁÆTLAÐUR FJÖLDI LÍFEYRISÞEGA

TRYGGINGAFRÆÐILEGT UPPGJÖR 31.12.2019

Mynd 5. Áætlaður fjöldi lífeyrisþega.

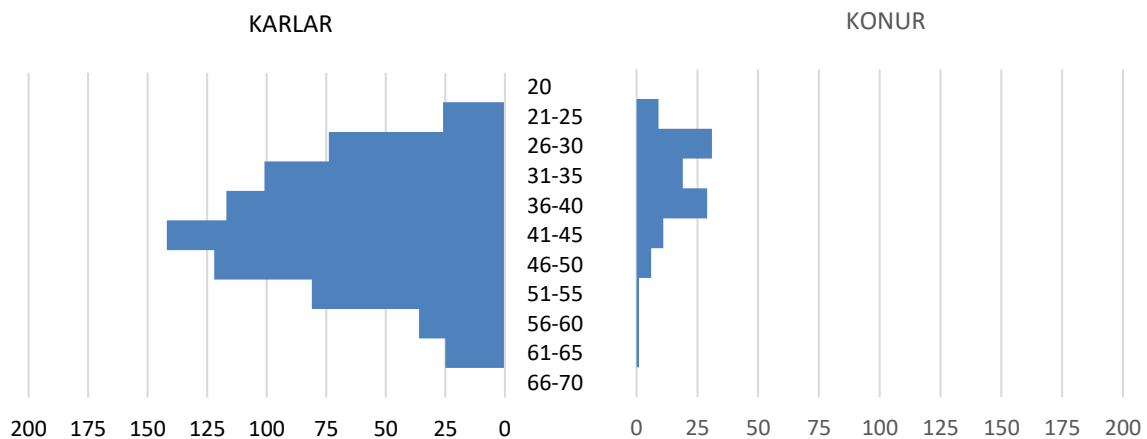
² Hlutfall sem sýnir áætlaðar lífeyrisgreiðslur á móti iðgjöldum.

2.3 ALDURSSAMSETNING SJÓÐSINS

Alls greiddu að meðaltali 802 sjóðfélagar iðgjöld til sjóðsins á árinu 2019. Iðgjöld námu alls 2.313 milljónum króna og hækkuðu um 8,9% frá fyrra ári. Lífeyrisgreiðslur sjóðsins á árinu 2019 námu 972 milljónum króna og hækkuðu um 4,1% frá fyrra ári. Lífeyrisþegar voru 209 og í árslok 2019 áttu 1.130 sjóðfélagar réttindi í sjóðnum.

Meðalaldur virkra sjóðfélaga er 42 ár hjá körlum og 35 ár hjá konum. Aldurssamsetning sjóðfélaga setur ekki frekari skorður á fjárfestingarstefnu sjóðsins umfram ákvæði VII. kafla laga nr. 129/1997. Mynd 6 sýnir aldursdreifingu virkra sjóðfélaga á myndrænu formi.

ALDURSDREIFING VIRKRA SJÓÐFÉLAGA

Mynd 6. Aldursdreifing virkra sjóðfélaga.

2.4 NÚVERANDI EIGNASAMSETNING

Núverandi eignasamsetning sjóðsins er í meginatriðum samsvarandi og markmið um eignasamsetningu samkvæmt fjárfestingarstefnu. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

3. MAT Á ÁHÆTTU FJÁRFESTINGARSTEFNU

3.1 VIÐHORF STJÓRNAR TIL ÁHÆTTU

Stjórn sjóðsins gerir sér grein fyrir þeirri áhættu sem fylgir starfsemi sjóðsins og ber ábyrgð á að móta tryggt eftirlitskerfi með henni. Stjórn og framkvæmdastjóri lífeyrissjóðsins skulu stuðla að góðum stjórnarháttum og leggja áherslu á mikilvægi áhættustýringar og innra eftirlits. Stjórn vill tryggja að unnt verði að standa við lífeyrisskuldbindingar sjóðsins að því leyti að líkur á að breyta þurfi réttindum eða iðgjöldum til lágmarkstryggingarverndar séu lágmarkaðar. Tryggingafræðileg staða er því ráðandi þáttur hvað varðar áhættuþol sjóðsins. Viðhorf stjórnar til áhættu endurspeglast í fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Stjórn sjóðsins hefur sett áhættustefnu þar sem vilji stjórnar til áhættutöku lífeyrissjóðsins kemur fram og áhættustýringarstefnu þar sem fram kemur hvernig lífeyrissjóðurinn ætlar sér að stýra áhættuþáttum í daglegum rekstri.

3.2 MARKMIÐ OG VIÐMIÐ UM ÁHÆTTU OG ÁVÖXTUN

Fjárfestingarstefnunni er ætlað að tryggja að eignir sjóðsins séu nægjanlega fjölbreyttar þannig að dregið sé úr líkum á því að áhætta safnist upp við að treyst sé óþarflega mikið á tiltekna eign, útgefanda, fyrirtækjasamsteypu, atvinnugrein eða eignaflokk. Sjá nánar í kafla 5. Jafnframt er horft til áhættu af öllum eignum sjóðsins og áhrifum þeirra á heildaráhættu safnsins, auk samspils áhættu einstakra eigna og eignaflokka við fjárfestingarákvarðanir.

Langtímamarkmið stjórnar lífeyrissjóðsins er að ná hærri raunávöxtun en fæst með því að fjárfesta eingöngu í ríkisskuldabréfum og að flökt, mælt með staðalfrávik, í ávöxtun sé í samræmi við flökt einstakra eignaflokka sjóðsins á hverjum tíma samkvæmt fjárfestingarstefnunni.

Miðað er við að vænt raunávöxtun innlendra ríkisskuldabréfa sé 0,01% og flökt ávöxtunar sé 7,8%. Mat á væntri raunávöxtun innlendra ríkisskuldabréfa tekur mið af ávöxtunarkröfu á verðtryggnu skuldabréfi útgefnu af Ríkissjóði Íslands með lokagjalddaga árið 2030 (RIKS30). Flöktið er mælt sem sögulegt flökt frá byrjun júlí 2011 til lok september 2020 á sama bréfi.

Vænt raunávöxtun annarra innlendra skuldabréfa er metin 1,1 prósentustigum hærri en á ríkisskuldabréfum og flöktið 25% herra, eða vænt ávöxtun 1,1% og flökt 9,7%.

Gert er ráð fyrir því að vænt raunávöxtun erlendra skuldabréfa sé -0,1% og flökt í ávöxtun 6,9% og að vænt raunávöxtun erlendra hlutabréfa sé 6,5% og flökt í ávöxtun sé 19,8%. Við mat á væntri raunávöxtun og flökti í ávöxtun erlendra skulda- og hlutabréfa er miðað við mat Dimson, Marsh og Staunton (2019).

Við mat á væntri raunávöxtun og áhættu innlendra hlutabréfa er miðað við að þau skili hálfu prósentustigi hærri ávöxtun en erlend hlutabréf vegna þess að raunvextir eru hærri á Íslandi en víðast hvar. Miðað er við að vænt flökt innlendra hlutabréfa sé helmingi herra en erlendis vegna þess hve fá félög eru á íslenska markaðnum.

Vænt raunávöxtun sérhæfðra innlendra fjárfestinga og óskráðra innlendra hlutabréfa er hálfu prósentustigi hærri en á innlendum hlutabréfum og flöktið er metið tvöfalt herra en á erlendum hlutabréfum vegna áhættuálags sem fylgir því að fjárfesta í sérhæfðum fjárfestingum og óskráðum hlutabréfum sem eru oft með takmarkaðan seljanleika.

Vænt raunávöxtun sérhæfðra erlendra fjárfestinga er metin þremur prósentustigum hærri en á erlendum skulda- og hlutabréfum. Miðað er við að þriðjungur erlendra sérhæfðra fjárfestinga séu í skuldabréfatengdum fjárfestingum og tveir þriðju í hlutabréfatengdum fjárfestingum. Flöktið er metið tvöfalt herra en sömu eignaflokkar eftir sömu skiptingu.

Í töflu 1 má sjá yfirlit yfir vænta raunávöxtun og flökt eignaflokkanna sem mynda forsendur fyrir væntri raunávöxtun eignasafns. Vænt raunávöxtun eignasafns miðað við framangreindar forsendur og fjárfestingarstefnu 2021 er 3,3% og flöktið 7,1%.

EIGNAFLOKKUR	VÆNT RAUNÁVÖXTUN	FLÖKT	STEFNA 2021
Innlend ríkisskuldabréf	0,01%	7,8%	11%
Önnur innlend skuldabréf	1,1%	9,7%	38%
Erlend skuldabréf	-0,1%	6,9%	9%
Erlend hlutabréf	6,5%	19,8%	22%
Skráð innlend hlutabréf	7,0%	29,7%	12%
Sérhæfðar fjárfestingar og óskráð innlend hlutabréf	7,5%	39,6%	4%
Sérhæfðar erlendar fjárfestingar	7,3%	31,1%	4%
Vænt raunávöxtun og flökt eignasafns	3,3%	7,1%	100%

Tafla 1. Forsendur fyrir væntri raunávöxtun.

4. FJÁRFESTINGARSTEFNA

4.1 STEFNA UM EIGNASAMSETNINGU

Fjárfestingarstefna Eftirlaunasjóðs FÍA er grundvölluð á samþykktum sjóðsins, lögum um lífeyrissjóði og reglugerðum settum samkvæmt þeim. Nánari sundurliðun er að finna í fylgiskjali með fjárfestingarstefnu þessari.

4.2 FJÁRFESTINGARÁKVARÐANIR

Ákvarðanir um fjárfestingar skulu rúmast innan þeirra magnbundnu marka sem stjórn sjóðsins hefur sett í fjárfestingarstefnu. Jafnframt skulu fjárfestingarákvarðanir byggja á skynsemisreglunni (e. prudent person principle). Sjóðurinn leggur þannig sjálfstætt og vel ígrundað mat á eiginleika þeirra eigna sem fjárfest er í og áhrif þeirra á getu sjóðsins til að ná markmiðum sínum. Það mat getur verið misítarlegt eftir umfangi og áhættusemi hverrar fjárfestingar. Í greiningarvinnu, mismunandi eftir eðli fjárfestinga og eignaflokkum, er gjarnan horft til verðmatsgreininga, hlutfallslegrar verðlagningar, fjárhagslegs styrks, undirliggjandi veða svo og annarra efnahagslegra og huglægra þátta. Meiriháttar og óvenjuleg viðskipti eru háð samþykki stjórnar í samræmi við kafla 5.17.

4.3 FJÁRFESTINGARSTEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Í samræmi við það sem að framan greinir skal skipting verðbréfaeignar Eftirlaunaskjól FÍA í grófum dráttum miðuð við þau eignamörk sem tilgreind eru í töflu 2. Um nánari skiptingu hlutabréfa og annarra verðbréfa má sjá í töflum 3 og 4.

Fjárfestingar sjóðsins skulu vera í samræmi við heimildir í fjárfestingarstefnu og í samræmi við gildandi lög. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Eignaskipting getur farið tímabundið út fyrir tilgreind mörk, m.a. vegna skyndilegra breytinga á markaðsgengi verðbréfa. Skal þá leitast við að lagfæra hlutföll í eignasamsetningu eins fljótt og mögulegt er, þó að teknu tilliti til hagsmuna sjóðsins. Eignasamsetning er innan vikmarka fyrir alla eignaflokka og hefur því ekki takmarkandi áhrif á mögulega fjárfestingarstefnu umfram ákvæði laga nr. 129/1997.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
A	a. Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11%	5-100%
	b. Fasteignaveðtryggð skuldabréf	15%	0-40%
B	a. Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%
	b. Innlán	6%	0-20%
	c. Sértryggð skuldabréf	3%	0-30%
C	a. Skuldarbréf og vixlar lánastofnana og váttr. félaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	1%	0-10%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	22%	0-50%
D	a. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga, víkjandi skuldabréf lánast. og váttr.félaga	17%	0-30%
	b. Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%
E	a. Hlutabréf félaga	8%	0-30%
	b. Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	12%	0-30%
	c. Fasteignir	0%	0-1%
F	a. Afleiður	0%	0-10%
	b. Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%
	Samtals	100%	

Tafla 2. Flokkar verðbréfa.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
	Skráð innlend hlutabréf	12%	0-30%
	Óskráð innlend hlutabréf	4%	0-15%
	Erlend hlutabréf	22%	0-40%

Tafla 3. Nánari takmarkanir á hlutabréfaáhættu eftir eðli fjárfestinga.

	EIGNAFLOKKAR	STEFNA	VIKMÖRK
	Skuldabréf og vixlar lánastofnana og váttryggingafélaga	6%	0-40%
	Víkjandi skuldabréf lánastofnana og váttryggingafélaga	2%	0-4%
	Innlán og skuldabréf í erlendum gjaldmiðli (þ.m.t peningamarkaðs- og skuldabréfasj.)	9%	0-40%
	Erlendar eignir	35%	0-50%
	Sérhæfðar erlendar fjárfestingar	4%	0-15%

Tafla 4. Aðrar takmarkanir eftir eðli fjárfestinga.

5. ÖNNUR ATRIÐI

5.1 MARKMIÐ UM SELJANLEIKA OG LAUSAFÉ

Greint er á milli þriggja flokka seljanleika: 1) eignir með viðskiptavakt eða regluleg viðskipti og sjóðir með innlausnarskyldu, 2) aðrar skráðar eignir og 3) óskráðar eignir og sjóðir án innlausnarskyldu. Um 65,8% af eignasafni sjóðsins tilheyra seljanleikaflokki 1, um 12,4% seljanleikaflokki 2 og um 21,8% seljanleikaflokki 3. Markmið sjóðsins um seljanleika tekur mið af lífeyrisbyrði hans. Miðað við enga nýliðun gerir tryggingafræðileg athugun ráð fyrir því að sjóðurinn fari að ganga á eignir sínar árið 2031. Markmið sjóðsins er að hlutfall eigna í seljanleikaflokki 1 sé að jafnaði 50% en að lágmarki 25%.

Leitast skal við að ávaxta lausafé á sem hagkvæmastan hátt með tilliti til fjárparfar hverju sinni. Stefna um lausafé er skilgreint sem 6%.

5.2 VIÐMIÐUNARVÍSITALA

Gert er ráð fyrir að viðmiðunarvísitala sjóðsins sé samsett úr þeim vísitölum sem koma fram í töflu 5, þar sem vægi hvernar vísitölu miðast við fjárfestingarstefnu sjóðsins. Viðmið tekur gildi 31.12.2020, og verður endurskoðað samhliða næstu endurskoðun á fjárfestingarstefnu.

Í töflu 6 er að finna líftíma (e. duration) og verðtryggingarhlutfall viðmiðunarvísitölnnar, þ.e. fyrir innlendu skuldabréfin.

VIÐMIÐUNARVÍSITALA	HLUTFALL
RIKB 22 1026	1,9%
RIKB 23 0515	0,7%
RIKB 25 0612	2,6%
RIKB 28 1115	0,7%
RIKB 31 0124	1,4%
Íbúðabréf 15.02.2024 lr.	5,3%
Íbúðabréf 15.04.2034 lr.	16,4%
Íbúðabréf 15.06.2044 lr.	13,9%
RIKS 26 0216	1,8%
RIKS 30 0701	2,9%
RIKS 33 0321	1,4%
EUR Libor Market Index TR 3M	6,5%
USD Libor Market Index TR 3M	6,5%
Heimsvísitala hlutabréfa (MSCI World Index)	22,0%
OMX Iceland 10 Cap (OMXI10CAP)	16,0%
Samtals:	100,0%

Tafla 5. Viðmiðunarvísitala.

Líftími – innlend skuldabréf	7,5 ár
Verðtrygging – innlend skuldabréf	85,0%

Tafla 6. Líftími og verðtryggingarhlutfall viðmiðunarvísitölu (innlend skuldabréf).

5.3 AFLEIÐUR

Ekki er heimilt að gera afleiðusamninga aðra en fylgja hefðbundnum gjaldeyrisviðskiptum og eðlilegum greiðslufresti vegna verðbréfiðskipta, draga úr áhættu sjóðsins eða fela í sér kauprétt eða áskriftarréttindi. Með afleiðusamningum er átt við framvirka samninga, framtíðarsamninga, vaxtaskiptasamninga, valréttarsamninga og skiptasamninga, þ.e. uppgjörsákvæði byggjast á breytingu undirliggjandi þáttar, s.s. vaxta, gengis, gjaldmiðla, verðbréfavæðs eða verðbréfavísitölu. Lög um lífeyrissjóði heimila notkun afleiðusamninga til að draga úr áhættu sjóðsins eða sem fela í sér kauprétt eða áskriftarréttindi.

5.4 HÁMARKSFJÁRFESTING Í FJÁRMÁLAGERNINGUM OG INNLÁNUM ÚTGEFNUM AF SAMA AÐILA

Heimilt er að binda allt að 10% heildareigna í fjármálagerningum sama útgefanda sem falla undir eignaflokk B-F. Þar af er óheimilt að binda meira en 5% heildareigna í fjármálagerningum útgefanda sem falla undir eignaflokk F. Þó er heimilt að binda til viðbótar allt að 10% heildareigna í sértryggðum skuldabréfum sama útgefanda samkvæmt eignaflokki B.lið C.

Heildareignir í fjármálagerningum og innlánum sama viðskiptabanka eða sparisjóðs skal vera innan 25% heildareigna. Aðilar sem teljast til sömu samstæðu eða tilheyra hópi tengdra viðskiptavina, sbr. lög um fjármálafyrirtæki, skulu teljast einn aðili við útreikning samkvæmt þessari grein.

5.5 HÁMARKSFJÁRFESTING Í HLUTAFÉ EINSTAKRA FYRIRTÆKJA

Hámarkshlutdeild í hlutabréfum einstakra fyrirtækja miðast við 20% af hlutafé í hverju fyrirtæki.

5.6 HÁMARKSHLUTDEILD Í HLUTUM OG HLUTDEILDARSKÍRTEINUM

Hámarkshlutdeild í hlutdeildarskírteinum útgefnum af verðbréfasjóði eða deild slíks sjóðs miðast við 25% af hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama sjóði. Hámarkshlutdeild í hlutum eða hlutdeildarskírteinum annara sjóða um sameiginlega fjárfestingu eða einstakri deild þeirra miðast við 20% af hlutum og hlutdeildarskírteinum útgefnum af sama sjóði.

5.7 HÁMARKSFJÁRFESTING Í VERÐBRÉFA- EÐA FJÁRFESTINGARSJÓÐUM

Hámarksfjárfesting í sjóðum innan sama rekstrarfélags skal miðast við 25% af heildareignum.

5.8 FJÁRFESTING Í HLUTDEILDARSKÍRTEINUM OG HLUTUM VERÐBRÉFA- OG FJÁRFESTINGARSJÓÐA

Verðbréfasafni fjárfestinga í verðbréfa- og fjárfestingarsjóðum skal skipta á flokka verðbréfa samanber töflur 2-4. Ekki eru aðrar takmarkanir á fjárfestingum í hlutdeildarskírteinum verðbréfa- og fjárfestingarsjóða en getið er í greinum 5.6 og 5.7.

5.9 FASTEIGNAVEÐTRYGGÐ SKULDABRÉF

Hlutfall fasteignaveðtryggðra skuldabréfa er um 13,6% af heildareignum. Hámarksveðsetningarhlutfall nýrra lána er 65% af metnu markaðsverði íbúðarhúsnæðis, sem er veðandlag skuldabréfanna. Veðsetning nýrra lána má þó ekki vera hærrí en 100% af brunabótamati.

5.10 HLUTFALL FJÁRFESTINGAR Í FYRIRTÆKJUM SEM SINNA EINGÖNGU ÞJÓNUSTUVERKEFNUM

Hlutfall fjárfestingar í fyrirtækjum, sem eingöngu sinna þjónustuverkefnum fyrir lífeyrissjóðinn er 0%.

5.11 HLUTFALL EIGNA Í VIRKRI STÝRINGU

Meginhluti eigna lífeyrissjóðsins eru í virkri stýringu nema illseljanlegar eignir eins og fasteignaveðtryggð skuldabréf á einstaklinga og bundin innlán. Stefnt er að því að nota áfram virka stýringu á meginhluta eigna lífeyrissjóðsins.

5.12 MARKMIÐ UM MEÐALLÍFTÍMA OG VERÐTRYGGINGARHLUTFALL INNLENDRA SKULDABRÉFA

Markmið um meðallíftíma skuldabréfaflokka er 7,5 ár og markmið um verðtryggingarhlutfall er 85%. Megináhersla er lögð á fjárfestingu í ríkistryggðum skuldabréfum til langs tíma og skuldabréfum með trausta skuldara.

Meðallíftími áfallinna skuldbindinga var um síðustu áramót í kringum 19,9 ár. Í ljósi líftíma skuldbindinga er ekki talin ástæða til að setja sérstakt hámark á meðallíftíma skuldabréfasafns sjóðsins en stefnt skal að því að meðallíftími skuldabréfasafnsins fari ekki undir 5 ár.

Skuldbindingar sjóðsins eru að fullu verðtryggðar og er því ekki talin ástæða til þess að setja efri mörk á verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafns sjóðsins en stefnt skal að því að verðtryggingarhlutfall skuldabréfasafnsins fari ekki undir 50%.

5.13 MARKMIÐ UM GJALDMIÐLASAMSETNINGU

Markmið um gjaldmiðlasamsetningu verðbréfasafns tekur aðallega mið af markmiðum um eign í erlendum verðbréfum. Gjaldmiðlaáhætta sjóðsins felst fyrst og fremst í erlendri verðbréfaeign sjóðsins. Skipting milli gjaldmiðla tekur mið af markaðsaðstæðum hverju sinni.

Að lágmarki skal 50% eigna vera í íslenskum krónum, sbr. lög nr. 129/1997, 36. gr. d, 1 og 2. mgr., en jafnframt skal horft til þess að að lágmarki sé 75% erlendra eigna í Bandaríkjadal og evru.

5.14 MARKMIÐ UM ATVINNUGREINASKIPTINGU

Markmið um atvinnugreinaskiptingu innlends hlutabréfasafns er miðað við samsetningu OMXI10CAP. Markmið um atvinnugreinaskiptingu erlends hlutabréfasafns er miðað við samsetningu Heimsvísitölu hlutabréfa (MSCI World Index) á hverjum tíma. Þó er sjóðnum heimilt að víkja frá markmiði til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Sjóðurinn mun leitast við að nýta tækifæri sem skapast á innlendum hlutabréfamarkaði vegna skráningar nýrra fyrirtækja á markað sem getur kallað á rúm frávik frá framangreindu markmiði vegna smæðar markaðarins og fárra skráðra hlutabréfa á markaði. Heimilt er að nýta vikmörk í fjárfestingarstefnu til að nýta tækifæri á mörkuðum og/eða til að draga úr áhættu.

Meginmarkmið við stýringu eigna sjóðsins er að gætt sé að gæðum einstakra eigna, bæði hlutabréfum og skuldabréfum, eins og kostur er. Einnig hefur sjóðurinn ýmis markmið varðandi áhættudreifingu í eignasafni, þar með talið að dreifa áhættu á milli atvinnugreina. Eignasafni sjóðsins er fjárfest í ólíkum atvinnugreinum og útgefendum innan hverrar atvinnugreinar, eftir því sem markaðsaðstæður leyfa. Miðað er við að hlutdeild einstakra atvinnugreina fari ekki yfir 20% af heildareignum sjóðsins á hverjum tíma. Undanskilið atvinnugreinaflokkun í þessu samhengi eru fjárfestingar þar sem útgefandi er opinber aðili og lán með undirliggjandi veði í íbúðarhúsnæði, enda gilda aðrar takmarkanir þar um í fjárfestingarstefnu sjóðsins.

5.15 FJÁRFESTING Í FASTEIGNUM

Ekki er stefnt að því að kaupa íbúðarhúsnæði og reka það en þó er heimilt er að eiga allt að 1% af eignum í íbúðarhúsnæði.

5.16 FJÁRFESTINGAR Í VERÐBRÉFUM Á MARKAÐSTORGI FJÁRMÁLAGERNINGA

Heimilt er að fjárfesta í verðbréfum skráðum á markaðstorgi fjármálagerninga eins og um skráð bréf sé að ræða. Flokkun bréfanna skal þó vera samkvæmt þeim lögum og reglum sem gilda.

5.17 MEIRIHÁTTAR EÐA ÓVENJULEG VIÐSKIPTI

Meiriháttar og óvenjuleg viðskipti eru háð samþykki stjórnar og er gert grein fyrir slíkum tilvikum hér að neðan.

1. Kaup á óskráðum hlutabréfum og kaup í fagfjárfestastjóðum sem ekki hafa innlausnarskyldu, þ.e. þar sem fjárfestar geta að ósk sinni innleyst hlutdeildarskírteini, skulu vera staðfestar af stjórn. Þrátt fyrir þessa grein, þarf ekki samþykki stjórnar fyrir óbeinum fjárfestingum (í gegnum sjóði sem eru innan fjárfestingarstefnu þeirra).

2. Þrátt fyrir 1. tl. þessarar greinar eru kaup á óskráðum hlutabréfum og kaup í fagfjárfestasjóðum sem ekki hafa innlausnarskyldu, heimilar án staðfestingar stjórnar ef kaupin eru vegna lúkningu skuldamála eða ef þau eru undir 0,1% af eignum. Ef um er að ræða hlutafjárukningar í óskráðum hlutabréfum skal leita samþykkis stjórnar ef kaup eru umfram 0,25% af eignum.
3. Í þeim tilvikum sem rekstraraðili og/eða aðilar honum tengdir eru haghafar að fjárfestingunni og fjárfestingin fellur innan ramma meiriháttar og óvenjulegra viðskipta sbr. aðra liði greinar 5.17:
 - a. Skal að jafnaði miða við að samanlagt hlutfall Arion banka, aðilum tengdum Arion banka og/eða aðilum í eignastýringu fyrrnefndra aðila sé undir 50%. Með því er horft til þess að tryggja trúverðugleika og að mat óháðra aðila vegi meirihluta.
 - b. Ef lögð er til fjárfesting þar sem fyrrnefnt hlutfall fer yfir 50% skal stjórn meta þann möguleika hvort og á hvaða hátt skuli óskað eftir utanaðkomandi mati.
 - c. Við frum-/forútboð hlutabréfa rekstraraðila og aðilum honum tengdum á skipulegan verðbréfamarkað skal liggja fyrir verðmat þriðja aðila.
4. Áhættustýringu skal gert viðvart um öll meiriháttar eða óvenjuleg viðskipti áður en þau fara fram.
5. Stjórn getur sett frekari reglur eða viðmið um fjárfestingar.

UNDIRRITUN STJÓRNAR OG FRAMKVÆMDASTJÓRA

Reykjavík, 27. janúar 2021

STJÓRN EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Sturla Ómarsson

Formaður stjórnar

Eva Sóley Guðbjörnsdóttir

Meðstjórnandi

Kjartan Jónsson

Varaformaður

Magnús Jón Magnússon

Meðstjórnandi

Salvör Egilsdóttir

Meðstjórnandi

FRAMKVÆMDASTJÓRI EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA

Snædís Ögn Flosadóttir

Framkvæmdastjóri

Viðaukar sem fylgja skjali þessu og ber að skoða sem hluta þess:

- i. Fylgiskjal
- ii. Stefna Eftirlaunasjóðs FÍA um ábyrgar fjárfestingar

Öllu framangreindu til staðfestingar er skjal þetta undirritað með fullgildri rafrænni undirritun. Rafræn undirritun skjalsins er í samræmi við lög nr. 55/2019 um rafræna auðkenningu og traustþjónustu fyrir rafræn viðskipti.

FYLGISKJAL

Fylgiskjal með fjárfestingarstefnu 2021
Eignasamsetning m.v. 13.10.2020

Skipting fjárfestinga eftir eignaflokkum 36. gr. laga nr. 129/1997
Markmið um samsetningu eigna

Eftirlaunasjóður FÍA

Í hlutfalli af heildareignum lífeyrissjóðs*		I Stefna um eignasamsetningu	II Vikmörk **	Núverandi eignasamsetning ***	III Gengisbundinn verðbréf	IV Vikmörk	V Óskráð verðbréf	VI Vikmörk
A	a.	Ríkisvixlar, ríkisskuldabréf og skuldabréf með ábyrgð ríkissjóðs	11%	5-100%	15,6%	0%	0-10%	0-20%
	b.	Fasteignaveðtryggð skuldabréf	15%	0-40%	13,6%	0%	0-20%	0-20%
B	a.	Skuldabréf bæjar- og sveitarfélaga	3%	0-10%	2,6%	0%	0-10%	0-10%
	b.	Innlán	6%	0-20%	1,1%	5%	0-10%	0-20%
	c.	Sértryggð skuldabréf	3%	0-30%	3,4%	0%	0-10%	0-10%
C	a.	Skuldabréf og víxlar lánastofnana og vatr. félaga, undanskilið víkjandi skuldabréf	1%	0-10%	1,1%	0%	0-10%	0-10%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir í UCITS	22%	0-50%	29,7%	22%	0-50%	0-20%
D	a.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl félaga og víkjandi skuldabréf lánast. og vatr.félaga	17%	0-30%	11,0%	4%	0-10%	0-10%
	b.	Skuldabréf og peningamarkaðsskjöl annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	2%	0-15%	2,5%	0%	0-10%	0-10%
E	a.	Hlutabréf félaga	8%	0-30%	8,2%	0%	0-30%	0-15%
	b.	Hlutdeildarskírteini og hlutir annarra sjóða um sameiginlega fjárfestingu	12%	0-30%	11,2%	4%	0-20%	0-20%
	c.	Fasteignir	0%	0-1%	0,0%	0%	0-1%	0-1%
F	a.	Afleiður	0%	0-10%	0,0%	0%	0-10%	0-10%
	b.	Aðrir fjármálagerningar, þó ekki afleiður	0%	0-10%	0,0%	0%	0-10%	0-10%
Samtals			100%		100%	35%	4%	

* eða annarra vörsluaðila.

** vikmörk þýða hámarks- og lágmarksfjárfestingar í viðkomandi flokki fjárfestinga.

*** hámark samkvæmt lögum fyrir vörsluaðila viðbótartryggingaverndar annarra en lífeyrissjóða.

Markmið um eignir í erlendum gjaldmiðli er tilgreint í samtölu í dálki III, vikmörk eru tilgreind í dálki IV.

Hámark skv. samþykktum: eignasamsetning skal rúmast innan takmarkana fyrir lífeyrissjóði sem veita lágmarks tryggingarvernd samkvæmt lögum nr. 129/1997.

STEFNA EFTIRLAUNASJÓÐS FÍA UM ÁBYRGAR FJÁRFESTINGAR

Hlutverk sjóðsins er að tryggja sjóðfélögum, eftirlifandi mökum þeirra og börnum lífeyri í samræmi við samþykktir sjóðsins. Það er meginmarkmið sjóðsins að varðveita og ávaxta fé sjóðfélaga á eins hagkvæman hátt og kostur er og leitast þannig við að hámarka ávöxtun miðað við áhættu.

Stefna þessi markar stefnu EFÍA um siðferðileg viðmið í fjárfestingum sem lífeyrissjóðum ber að setja sér samkvæmt 36. gr. laga nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða. Stefnan nær til allra fjárfestinga sjóðsins en tekur sérstaklega til umhverfis- og félagslegra þátta í fjárfestingum sjóðsins í innlendum skráðum félögum. Nánar er fjallað um kröfur sjóðsins til stjórnarháttanna í félögum þar sem hann er hluthafi í hluthafastefnu sjóðsins.

Viðmið um ábyrgar fjárfestingar

Almennt horfir EFÍA til lengri tíma í fjárfestingum sjóðsins til samræmis við langtímaskuldbindingar sínar. Þannig fara hagsmunir sjóðsins saman við langtímasjónarmið um ábyrga og sjálfbæra viðskiptahætti í starfsemi þeirra félaga sem hann fjárfestir í.

Sjóðurinn horfir til viðmiða Sameinuðu þjóðanna um meginreglur samfélagsábyrgðar (e. UN Global Compact) og ábyrgra fjárfestinga (e. UN Principles for Responsible Investment) og gerir kröfur til eignastýringaraðila sjóðsins að horfa til þriggja grunnþátta sjálfbærni, umhverfis- og félagslegra þátta og stjórnarhátti, við fjárfestingarákvarðanir.

Aðferðir og framkvæmd

Við mat á fjárfestingum EFÍA í innlendum skráðum félögum fylgir sjóðurinn eftir stefnu þessari um ábyrgar fjárfestingar. Sjóðurinn er hlutfallslega stór á innlendum fjármálamarkaði og því er mikilvægt að hann beiti sér sem virkur hluthafi í innlendum félögum og gæti þannig að hagsmunum sínum og sjóðfélaga. Þannig er horft til viðmiða sjóðsins um ábyrgar fjárfestingar við fjárfestingarákvarðanir og vinnu við móttöku og endurskoðun fjárfestingarstefnu sjóðsins.

Erlendar fjárfestingar sjóðsins eru almennt í sjóðum frekar en í einstökum félögum. Við mat á rekstraraðila sjóða gerir sjóðurinn kröfu um að stefna þeirra í ábyrgum fjárfestingum sé könnuð og niðurstöðurnar lagðar fram sem einn af þáttunum til grundvallar fjárfestingarákvörðun. Kannanir á málefnum ábyrgra fjárfestinga eru þannig hluti af fjárfestingarferli sjóðsins en ekki skilyrði fyrir fjárfestingarákvörðun.

Komi í ljós að félag í beinni eigu sjóðsins verði uppvíst af fráviki á grundvelli fyrirtilgreindra viðmiða mun sjóðurinn beita sér fyrir því að félagið ráðist í viðeigandi úrbætur. Við slíka ákvörðun er þó ávallt gætt ýtrustu varfærni þar sem heildarhagsmunir sjóðsins og sjóðfélaga eru hafðir að leiðarljósi.

Nánari upplýsingar um stefnuna og framkvæmd hennar má nálgast á vefsíðu sjóðsins.

Samþykkt á stjórnarfundum EFÍA 25. nóvember 2020

